

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta mea de 2 ori: Joi și Duminică,
Poșta, cindu concesu ajutoriala. — Pretul:
pe l anu 10 fl., pe 1/8 fl. v. a. Tiriș esterne 12 fl.
v. e. pe una anu său 2 1/2 galbini mon. românia.

Anul XXXVI.

Se prenamera la postele c. și r. și pe la
DD. correspontenti. — Pentru serie 6 cr.
Taci's timbrul a 80 cr. de fisare pa-
blicare.

Nr. 84.

Brasovu 164 Novembre

1873.

Brasovu 14 Noembre n. 1873.

Fagarasiul a ajunsu și tînt'a loviturilor de probă pentru fericit'a reacție a tendințelor de a introduce terrorismul și între părții constituționali, facia cu pretenția de a fi cu atitudinile luate pentru libertatea discussiunilor în adunările municipale. Seînt, ca în nouul proiect de arondarea municipialelor pentru Fagarasi s'au aruncat sorti, că se se bucură de, diuometate abordându-se la comitatul Brasovului și ceea-lalta la alu Sibiu-lui; vedem si aceea, ca din diverse comitate ale Ungariei se pornira deputații trimis de catre municipia la ministeriul de interne, pentru a protesta în contra arondarilor și cu denosebire în contra diviziilor teritorialor de pana acum, cumu facu municipiul Ceadăului, a caroi deputații de 15 membri deđe în Pest'a asemenea petiție, tocmai acum'a, er' basii mersu si mai departe, ca ce voru trimit representatione si la Majestatea in contra împărtrei Sacsenlandului.

Pentru totușii romanii nuci în punctul acesta se nu cedie a misca vreunu pasu demu de libertatea constituționale pe viitoru în acest capitanat, au afiatu stapanii celu mai probabilă expedientu, se puna terrorismul de stăvila la oră manifestație, pentru în fine totu ei se pôta dice, ca romanul e multinu si cu dismembrarea districtului, dovada, ca n'au facutu nece unu pasu spre conservarea intregitati lui.

Si écca terrorismul in valore si flóre:

Dupa scirile ce le primim dela Fagarasiu pe 17, 18, 19 si 24 ale l. c. suntu citati înaintea tribunalului din Muresiu Osorheiu si Reverendise, vicariu alu Fagarasiului Alessandru Micu, avocatii Ionu Gram'a, Illariu Duvlea si Teofilu Francu, parochulu din Coman'a inferiore Arone Bordanu, directorul scolei din Venet'a inferiore George Comanicu si proprietariu Ladislau Clotociu si Bucura Boeriu si ca magistratul urbanu din Fagarasiu se a recercata se asternă in tempo de trei dîle atestato de moralitate si de avere despre inculpati, căi ce apartină urbei Fagarasiu. Ma ni se scrie, ca se vorbesce, cumu chiara si d-n'a Elen'a Donusiano inca are se fi ascultata pe cale recuizitionale.

Precomu vedem lucrul cu terrorismul se îngrăsia si situația devine totu mai critica. Municipiul vede, ca temporalu nu e de perduto apro a renunța la o parte totu indiferențialu si a pasu pe o cale legală ai demona pentru apărarea membrilor sei, ca-ce caușa loru este caușa comună a întregului municipiu si a națiunii.

Elo cu sangre rece vre a documentă înaintea lumiei, ca e maturo de ajunsu pentru a opri autonomia municipale si liber'a discuțione a cauzelor sale; vre a documentă pana unde a ajunsu in Fagarasiu respectarea libertatei constituționale si naționale si care este egal'a îndreptare de care se bucura nația romana in Ungaria!!!

Pe terenul, care se cuvinte unui fla-care inuiciu din statu suntu tari toti reprezentantii municipali, indata ce cu sangre rece întrebântă totu mîndialcole, cari potu gili vindecarea reolui pe cale legală; si potu relega pe terroristi între marginile dictat de dreptu si de libertatea constituționale.

— In Germania ministrul pres. Roon i sa premitu demisiunea si Bismark er' a luat franeli ministeriali. Monarhul tronului se lauda cu prebun'a stare a finanțelor; insa amenitația preumitea ialta catholica, care nu vre a se supune legilor jigoităriei, repandule, ca legile se voru susțină.

— In France a comisioane alăsă pentru examinarea propunerii lui Chauvignier, că lui Mac-Mahon nu i se prelungescă puterea pe 10 ani, siu din 7 monarchisti si 8 republicani, si se crede, ca o cale reconcilianta va face capăt provisoriul pe lauariu, primindose si discussiunea formei de guvernă.

Caușa politica a romanilor Transilvaniai inaintea tribonalelor penale.

Dela inaugurația dualismului pentru romanii din Transilvania se reincepă er' o trista epoca politica. Pretențiile loru intemeiate pe drepturi istorice, pe diplome si legi sanctionate incepă a dereni obiectu de incuizitione inaintea tribonalelor penale. Autorii pronunciamentului politico dela Blasius fura trai in cercetare criminală la M. Osorheiu, Alessandru Romanu si Ionu Porutiu pentru aperarea autonomiei Transilvanielor fura eliti a gustă amar'a pane a inchisorei dela Vatin, si era aproape mai că si fericitul intru memoria, metropolitul Alessandru Siulatia, se fiu tractat că nu agitația politica si destituitu din demnitatea sa.

Astazi totu pentru caușa asemenea avocatul Ar. Densusianu, că unu martiru alu dreptatiilor divine, sufere in inchisorei dela Tergu-Moreniului nu pentru acte personali, ci pentru causele unui popor intregu si robito de 18 seculi, pentru naționalitate ce a fostu odata domna si in tempii de invașionă poporului barbare se au jertfuitu pre sine pentru Europa si civilizaționea ei.

Se vorbesce, ca Tabu'a regesca a decretat pușcarea densului pe petitor liberu, si ca procurorul dela instantia prima a recusa in contra a-cestei decisiuni la curia regesca, si astfelua este de a se decide acumu in Pest'a, ca are se fi densula detinuta si mai departe său se se puna pe petitor liberu.

Vom redă, incata curia regesca va incerca se repareze actul omisa de altii, nu manjra națională romane, fura in prim'a linie asupra națională maghiare.

In totu casulu, actul tribunalului din Muresiu Osorheiu, prin care aruncă numai de odata pe neștiute pre avocatul Densusianu in presură, la despoia de libertatea s'a, de celu mai sacru dreptu alu unui cetățean, nu se va sterge din memori'a si istoria Romanilor, precum nu s'a stersu patimile si suferintele altor eroi ilustri si poporului Daco-romanu, cu catu principiale de naționalitate si libertate cu statu isbucesco mai tare, cu catu despotii se încărca a le suprime: astă si barbatii ce lupta pentru aceste idei cu statu voru si mai adorati, mai iubiti si mai ilustri in memorie poporului, cu catu densii au trebuita se si sufere si patimăsca pentru convingerile loru.

Se nu cugete maghiarii, că pentru convingerile politice ale avocatului Ar. Densusianu au se faca si ispravescă numai simplu cu densulu.

Legea naturei, semtiul de familie si naționalitate ne legă pre noi romanii intru unu corp

solidar, si ne inspiră acele convictioni, acele semnamente si acele aspirații.

De aceea convingerile politice ale avocatului Ar. Densusianu intemeiate pe legi si drepturi sunt convingerile nu numai ale densului, nu numai ale unui municipiu, dér' ale naționalei romane; si principalele noastre politice, că o stansă lovita de totu elementele, voru ramână neclătită, ca-ce baza acele stansă este geniul elementului român.

Li se impuna romanilor transilvaneni, ca ei ceru dreptori naționali si autonomia Transilvaniei?

Sunt ore aceste pretensiuni crime ori fapte istorice, acte legali sanctionate de Maiestatea S'a imperaturo Austriei, regelui Ungariei si marelui principie alu Transilvaniei?

Aceste dorințe naționali se affa intemeiate in diplom'a Leopoldina si actele de statu urmate de atunci in école, si au fostu devenito de noua lege in s. 1863. Si atunci acestea nu se au data noua nu că gratia foră că drepturi rechi istorice si omenești; necă ca ni s'au substituita inca prin alte egali, că se nu adiam imperativa pretenziunea recunoșcerii loru si de catra partit'a dominitoria de adi, si e acesta crima mai mare decatua a stangiei partitei maghiare, care lupta pentru surparea unuia reali dualistice! si stang'a extrema!

Au cogea maghiarii, ca noi, carii pre unu teritoriu dela Carpați pana la Tis'a facem u majoritate absoluta, se ne mai supunem inca odata amilintiei si degradationei Jobagesci, se facem că sclavul la totu actele ce le comitu densii asupra libertati si drepturilor nationali si se nu redicam graiul nostru atunci, candu vedem, ca se ataca vieti a unui popor, ce de 18 seculi siu pastrat existența sa națională si cari sub totu visorile ce au ajunsu preste statulu nostru, au statu că unu mușu lungu tronu, au loptato si si au varzatu sangeli pentru intregitati statului, pentru pacea si bunele poporului sale.

Nu e deatulu, ca noi romanii transilvaneni suntem mai preste totu eschisi dela participarea drepturilor celor mai sante, opriti dela folosirea limbii naționale, imposi dela administratiuni, mai scosi dela justitia, opriti dela consultari politice si bisericesci, scările, bisericele si institutiile noastre filantropice lipsite de ajutorarea dio partea statului, si totu-si doce se nu ne fiertu a reclamă drepturile ce le dă civilizaționea si umanitatea fla-carui popor liberu, dreptul de a pretinde dela guvern dreptu egale pentru toti!

Naționala romana nu si a perdutu conșientia de bine, si ea cauta in aren'a luptei constituționale legiuire drepturi egali, nu că gratia ei că o sao si eterna dreptate, er' barbatii nostri sciindu bine, ca institutiunile ruginute ale trecutului s'au restaurat, lupta faciasu in publicitate, cu fruntea deschisa si cu armele dreptatiilor pentru noscute pretenziuni juste de dreptu si de cultura, demne de secolul luminei.

Biserica libera in statu libera?

(Capitol.)

Din acestea considerații ale noastre va poté conosce organulu comitelui Melchior Lonyai, ca noi departe de a intielegu Biserica' libera in statu libera asi precomu o intielegu ei, toma din contra, suntemu determinati a combate aceleia

theorii antichristiane si neumane, chiaru antispatio-
tice, cu tota puterile pe care ni le va da convicțiu-
ne adăstra, apoi ori convinsa ori nu, duii Lonyai si
toturorungurilor dela Crisul pana in lăstă.
Nici-oata biserice romanesca nu se voru incercă
sa incalce pe statu, dieu iase nici ele nu voru mai
suferi ca sa le incalce barbatii de statu, si pre-
cumu amu observat si la alta ocazie, se le pre-
faca la arena politica.

Quodcumque forte bine obiectionea pe care o
am audito de numeroate ori in vieti nostra si
care s'ar' poté formata camu astă: B-sericeloro de
ritula orientala, adeca membrilor credentiosi ai a-
celor biserice, nu le da man'a ca se vorbesc de
pe calare, nici cu manile in sioldu catra potestatea
publica, catra representantii statului; pentru
resti voi bene, dice oppumnatorii nostril, cate sunt
lipsele poporului nostru, care aparțin celor
două confesiuni, si cumu bisericali se redu voces-
titati a merge si a cerri miișorele dela statu.

Ei, bene, abstraction-sa facuta de impregiura-
rea, ca déca clerurile au cerutu subventione, acăta
nu a fătu cersietoria, ci cea mai justa pretensione
de a li se dă dio accesso ce dă poporulu re-
spective statului sub 20-30 de tilluri, de im-
posite, taxe, accise, timbruri etc. etc. cu millionele,
— déca apoi nu amu simti nici-usa greutate, a
demustră pana la evidentia, ca déca confesiunile
romanesce impilate si spoliate in cursul seculilor
de numeroate-ori, au trebaintea de adjutoriulu sta-
tului,ectorii si gubernatorii acestuia, déca nu sunt
nicio bune scurti de vedera si tempiti la morte,
trebuie sa simtia lipsa indoita de adjutoriulu re-
ligionei si sunme de adjutoriulu confesiunilor ro-
manesce. Organul lui Lonyai recunoscă acestuia
adversu in ur. citatu; de aceea dă elu consilii si
lodămu pe corpulu legislativ si pe ministeriu, ca
se votodie si se ficsodie preotimei romanesce si ser-
besci adjutoriulu bogat de bani, cu alte covente:
Se le face salariu, se' prefaca in functionarii sta-
tului, pentru ca ca statu mai uiuro se' pota apucă
de barba, de cingătoria, de plete si de urechi. Fa-
ciamus ralachos primo miseros, deia humiles humili-
limos, dein magyaros.

No merge astă domnilorunguri. Valachii
vor fi si voru ramane cei mai buni patrioti din
lume intre tota impregiurare, pentru ca nu este
altu poporu pe teritoriul Europei, carele se' si in-
besci mai ferbente pamantul patrie sale, cu ambre
nu numai pathologica, ci si rationale, decata - si in-
besci patria sa acesta poporu, din care multi in-
dividi aruncati de sorte in alte tieri, moru de do-
rul tieri loru; déca ca se mai faceti voi din ro-
manu alto-cova, decata totu romanu, numai astă
nu se mai poté. Voi credeti, ca ritulu rezaratou
ve stă in drumu, si cautati midiulce, ca se' para-
lecati influenti's. Ve inselati. Faca-se astadi toti
romanii ori-ca, calvini ori catholici, luterani ori a-
rianii, limb'a si nationalitatea loru va ramane totu
aceea. V'amai mai sposu, ca ati intardatii preste
mesura, statu vol, catu si nemtii. Noi suntemu in
periculu, o vedem, ochii no nii legatum; suntemu
iese determinati a infruntu pericululu, a dă peptu
ca elu. De aceea ve conjuram in numele celu
sacru alu patriei comune, nu ve mai perdeti tem-
polu cu planuri chimeric, nu aruncati millionele
tieri, sudorea cei cranti a poporului pe realisarea
fantasiilor vostre; puncti-ve pofta in cui de a mai
domina pe poporul romanesca prin archierel; con-
vingeti-te odata, ca noi inca scimus si conoseamus,
ca insenma Beseric'a libera in statu li-
beru.

Densusiu, 30, Octobre 1873.

Dle Red.! Astadi me incunoscintias, ca fiului
men Arone Densusianu, advocato in Fag-
rasin, e incarcaturu in Tergu-Muresiului de catra
stepanii patrioti maghiari, pentru ca ar' fi aperato
dreptatea si sacrele interese ale nationei nostra.

Repusatul meu sociu Bisantiu, paroch

in Densusiu, fă la an. 1838 despojata de tota
averea si legata de loitrelle carului si astofelui trans-
portat spre a fi impuscatu de catra patriottii ma-
ghibari; — inse provindu'a divina si dreptele lui
fapto fău eliberato din manele sceleratilor.

Primogenitul meu fiu, Benjamin Dens-
sianu, actualmente protopopu in Secarembu,
la an. 1848, impinsu de ascultile baionetelor pa-
trioticilor maghiari si transportat in opidulu Ha-
tiegu, unde i-se preparase furcele unguresci, dupa
ce i-se constatara umanele-l fapte, prona divina
lu-eliberă asemenea.

Alu dōlea fiu alu meu, Georgiu Dens-
sianu, parociu in Densusiu si asesoru consistorial,
la 1848 acusatu de catra unu ministru, ca
agitatoriu prin presa, documentando elu dreptele
sale assertiuni intru interesulu bisericei si alu popo-
rului, fău asemenea eliberato.

Alu treilea fiu alu meu, Arone Dens-
sianu, advocato in Fagarasiu, astă-di de catra
patriotismulu maghiaru incarcaturu in Tergu-Mu-
resiului, susere pentru ca a luptat intru intere-
sului dreptatil si alu natuunil.

Eu dér' apelediu la natuun, nu pentru a lu
eliberă, ci pentru a lu imita; ca-ci sumu convinsa,
ca si acestu fiu alu meu, dupa dreptele lui fapte,
déca de tribunalulu si patriotismulu maghiaru nu
va fi eliberato, va fi eliberato de acelu tribunalu
sagtu, unde se voru incoronă meritele filioru ac-
selor nationi, cari au luptat pentru dreptate si li-
bertate.

Mai amu inca alu patrulea fiu, Nicolau
Densusianu, advocato in Brasieu, si déca pro-
vedintiua preste milie pana in adoua binecraties
statea tentatiuni a aduso, rugu pre parintele ce-
rescu si pentru elu, ca se nu-si pregate cu ori si
ce prelu a suferi pentru natione, de l'asi si redă
asemenea tractat, — apoi se moriu.

Sofia,
mam'a Densusianilor. Fed.

Junimea studiosa dela institutiile mal inalte,
cea din Pest'a si ea din Vien'a si de pe alte locu-
curi, plina de simtiu imparatuirii la lupt'a fabri-
ciana pentru drepturile nationali politice, transmitu
pe intrecre adresu de devotuni catra de adv. Arone
Densusianu, ascurandulu, ca va ave totu-dă-
una la spate in lupt'a pentru drepturile nationali
politice. —

De supt pările Mantiloru apusani.

Facundo un'a caletoria prin regiunea romanica
a istoricilor multu apuseni, din intamplare adu-
njase in opidulu Ighiu, numitu foră dreptate
M. Jgen, pre candu majoritatea absoluta a locu-
torilor lui suntu romanu.

Pusnicea frumosă a locului, invita pre or-
icare calatoriu, ca se crestedio si acestu orasianu
compusu din diferite elemente eterogene. Apucandu
calas catre beseric'a gr. cat. alai spre bucuria, ca
in beseric se tiene adunare de poporu, fiindu de
facia insasi protopopulu tractoale.

Interesarea via ce trebuie se nutrimu pentru
totu ce atinge bunele romanului, me constrinse a
me face martoru de si numai pasivo, la cele ce
s'au petrecutu in acesta adunare. Caus'a ce intru-
nise pre membrii adunarei, este un'a dintre cele
mai importante si mai salutarie, este caus'a scolas-
tice. Marturisescu, ca vediendo acestu poporu con-
solidanduse cu tota seriositatea ceruta de momentulu
luerului, asupr'a cestioniu's ale vitale, sunu cercata
unei mentimenti rare de bucuria, si diceam intru
men: déca se voru conjură a supr'a romanului totu
spiritele infernului, totusi elu nu va peri, ca-ce
sta-in, ca si croiesce cu multa inteleptiune un'a
sorte mai buna prin oerotirea si cultivarea muso-
loru, cari se imprascie lumin'a benefacuturia preste
generatiuniale tenere.

Prea on. d. protopopu Gr. Elechesiu indreptă-
catra poporu un'a vorbire acomodata scopolui, cu-
vintele sale blonde, sincere si binevoitorie petrun-
sora adunca in poporu, ca-ce erau basate pre-
motive, caror' nu se pota rezista. Este frumosu pas-
giul d'sale unde dice catra poporu: „Este lege
fratilor, ca se facemu scoble; eu ince dicu-

ca nu avem lipa de lege, pentruca noi totu sun-
tum lipa scolelor confesionale." Totu cu as-
menie inteleptiune si tacu dorima d'sa si alte
obstacule din calea progressului pre terenul eco-
lastecu.

Este adeca sciu, cumu unde subu romanii
dominiti in dōne confessioni — cumu si aici —
zelul ca si indiferentismul unei parti, are mare
influenta asupr'a celeilalte.

D-la parochu Ioachim Orisianu demastră a-
cesta impregiurare, tanguinduse, ca i se facu pe-
deco si dia causa disertioi de confesione, ca-ce
ar' fi astfel intro credentiosii soi unii, cari l'au intrebatu, ca pentru ce nu expata (?) si numitii asemenea
ordenatiuni pentru scole ca unii, de unde au
dodusu acel poporen, cumu ordonatiuni publicate
si investiturele sale, in respectul acesta subu numi-
dela sena. Astufelul standu lucrul, era chiaru
la locoul si la tempulu seu, ca si intresina auto-
ritatea mai inalta, se aprobe in faci'a poporului totu
publicatiunile si staruintele parohului privitorie la
scola. Acăsta se si fece in uno modu pre catu se
poté de indestulitoriu.

Etu catu de nimerit reflectă d. protopopu la
tote acestea: legea — dice d'sa — emisa in can-
sa scolelor, este generala, ca obliga pre toti, a-
cumu de cumu-va frati nevoiti nu voru satisfac
cerintielor legal, nomai densii voru senti urmarile
foneste ale indiferentismului, deci déca cunera sare
in apa se se incece, nu urmăria se facu si eu a-
semenea.

Dopace estu modu metdi calea catra scopulu
prefipu, treco apoi la obiectu, care era edificarea
scolei dupa planoul prescriu de regimulu Ungariei.

D. protopopu intrebatu, ce pasi s'au facutu pana
acumu cu prisiro la edificarea scolei, si déca s'au
facutu, ce rezultatul au avut? In urmarea acesteia,
se scăd d. parochu si arăta, cumuca in privitoria
acesta a tenuo mai de multeori consultari cu po-
porul, in cari s'au aduso decisiunea, ca inca in
decursoi acestui anu se se edifice scola.

Deci spre acestu scopu s'au procurat aproape
totu materialulu necessariu de piatra, care s'au trans-
portat dejă la locul menit pentru edificiu; inso-
dore, ca intrenindu necat impregiurari nefavori-
torie, cari nu se potu delatoră, edificarea s'au a-
menit pana in primaveră anului urmator. La
provocares presiduiul, poporul sprigindu colo
descoperite de d. parochu, dechirata, ca va ramane
constantă lenga decisiunile sale, si cumuca se va
pregati cu totu cole necessary, ca in primaveră
venitória se se incepe edificarea scolei.

Cu tote acestea, pentru ca investimentulu si
pana la edificarea scolei se un stagiu, s'au sta-
torit u se deschida scol'a in un'a localitate a ci-
sei parochiale sub conducerea unui doceantu qualifi-
cato, care se sperdia a concurre la acestu postu cu
statu mai verosu, ca i s'au asuraturu una leasa fru-
mosa de 200 fl. v. a. din casă besericel si a scol-
ei. Este unu co frumosu si demnu de tota lant'a,
candu nou prelu condusu de zelulu seu flagante
pentru binele poporului, - si sacrificia insusi conodi-
tatea s'a, cedendu a se prefac cas'a parochiala in
scola. (Bravo! R.)

Din totu aceste este chiaru, ca acăsta comună
besericescă este activa, si rezoluta pentru ajungerea
scopului maretii, la care aspira. Scolul scolasticu
sub conducerea zelosului parochu face totu cei să
in potentia — de si poporul gr. cat. de aici este
micu la numru, de si se vede a fire influențata
de contrari, totusi, lauda energiei pastoriului seu,
caus'a acăsta sinta va triumfu.

Incepotulu este facutu, si acestu incepotu buna,
promite si finit u asemenea. Cu dorere amu esperi-
atu ince, ca acăsta parochia este forte misera in
privitoria veniturilor preotiesci si, astufelul asturie
intreces de mai multi azi acestu parochia demou
de un'a sorte mai buna. —

Unu calatoriu.

Nota. Fratii nostrii confesionali gr. or-
ne nu si id asupr'a vorbela unui desocotită din-
tre ei, ca-ce nu credem, cumu sensatul scolarul
aloi archidiocesi Sibiului se nu fia datu provocari
a se face scole pretutindeni, ca-ce atunci nu si ac-
merită omul, ci credem si mai multu, credem,
ca d'or' s'au convinsu ambule confesioni defa
vindica pana la opinca, ca adi nu mai trebuie se am-
namu a ne cointelege la olala spre a ne face cu
poteri unite scole paritetice pe totu locul, unde
ne afiam amestecati; ma nade si unii si altii sunt
lipsiti de midiulce, se core neesperat, ca si - si in-
trunescă poterile, spre a - si face o scola buna la o-

lalta, româna și fă si buna, apoi tinerii din comunitatea majoritară în privința inspectiunii superioare, ori fă comune și superinspectiunile, primindu-reportările și una și alta, după contractul bilateral, făcut pe baza contribuibilității la susținerea scălei.

Ceea ce nu vruta să facă nesecă capetele fanatice maghiaro-române, ori din principiu, indiferente de cultură poporului român, se făca adi capetele întelepte și cu dorere pentru fericierea poporului său, că se nu le judecamu, ca nutrește la poruncă inițiilor nostri seculari certe și dusmanii conf. numai, pentru a împiedica poporului dela înaintare în cultura națională și pentru expunerea lui la maghiari-sarea neînconjurabilă. Astă se vo ajute Domnului parintilor noștri, cumu veti mai amara învoirea imperială în totă și în punctul acesta! Red.

Romania. Dupa finirea manevrelor la Săbău Domnitorului în frontea armatei intră în capitală cu fă lui Marte după sene și după defileu, ca fiind vro cetea ore, se reîntoarce multumit la Palat, de unde emise urmării ordine:

București, 31 Octobre 1873.

Inaltă ordinar de dl

pe

TOTĂ OSTEIA

Ofițieri, sub-ofițieri, caporali și soldați!

Concentrarea ștei din cele patru divizii teritoriale au datu într-acesta anu rezultatul celu mai satisfactoriu.

Nu amu putută incredintă statu în persoana, la Furceni și la București, catu și prin ministru nostru de răsălu, în celealte divisi, ca în lăra întrăga armă permanenta, precum și territorială, au făcut mari progresse; dera ceea ce este menită a face se salte de bucuria animă oricărui român, este zelul și abnegatione ce au arătat tinerii, cari au fostu chiamati a face parte din batalionele de militii; io totă capitalele de județie, în totă plasile, ei ac alergatu cu vioiune la apelul ce li s'a făcut, probando astfelui, ca apărarea tinerel are noi ostasi a puse în linie.

Ofițieri, sub-ofițieri, caporali și soldați ai armatei permanente, și dorobanților, calasilor și militanilor, precum și răua celor din gardele orașenesci, cari pazindu garnizoanele înlescici concentrarea celorlalte elemente ale forței armate,

Ve multumescu.

Datu în București, la 27 Octobre 1873.

CAROLU.

Bucovina. (Barbaria selbată). Diariul "Osten" nr. 45 i se scrie din Cernăuția cu data 4 Nov. n. despre una execuție, de care pașa acel se audiea numai din tierile turcesc, și din acele înca forte rare.

Baronul Capra (de naționalitate armenă), proprietar în comuna Calinescu, aproape de oppidul Seretu, avuse un procesu cu satenii pentru oca loca de pescuituie că de 60 jocuri (pogone, holde). Capra cazăgă procesulu, ceea ce îi pusă în locuie nu i veni mai greu, decât d. e. baronul Apor la Tofalău.

Satenii, cari nu se pricepu la 68-i, ci numai la ceea ce le spune simbolul și conștiința lor, credea că totu el au dreptate, și se lăsă făimă, că se voru opune. Astă bar. Capra ceru assistenția armată. Una amplioată teneru și deschisită fă trimisă la făcia locului cu 4 (patru) gendarmi armati cu pușci repetitorie, ce se descurca de cate 12-14 ori pe minutu.

Una nefericita de tineru aruncă cu pără asupra executorilor. În momentul urmatoru tinerul și pică mortu de glontișoară unui gendarm. ceilalți tineri o lăsă la fugă. Cu totă acesta se comanda focu din nou, nu în aeru, ci în carne. Urmări 45, dicem: patruzeici și cinci de pescuiti, prin cari cadiu morti 14 dicem:

patruze predieci satenii, totu parenti de familiu; între acești și primariul din Calinescu! Medicul trimis la făcia locului constată pe căle oficiale, că totă acela pescuiti au lovitu pe tineri în spate, erau nu în făcia, prin urmare pre candu ei fugă, fără a mai cugăta la resistență. Adeca la Calinescu s'a întemplată totu astă, precum se întemplase în Maiu 1868 aproape de oppidul Hăiediu (din sene de Clusiu), unde doi boieri unguri încapătă diu'a mare pe doi români, totu în spate, totu în fuga, la care o talisera, dupace vediura, ca nu'si potu scipa oile din măile celor.

Eca nu midiu locu siguru și fără efficace de a împacina elementul românescu. 14 tati de familiu morți, ce mai romane pruncilor, decât că se moră și ei de fome. Baronul Capra, că baronu și mare proprietar, ar' potă trage înca și alto folosu din acelu omoru în casu candu ar' avea pensiuni: se aruncă cadavrele la pesci, ad Muraenae, precum facă tiranii Romei în ultimele tempuri ale republicii decadute. Apoi se te mai miri, dăca că de două loci incăce se citescu statele sciri despu bando hotiesci formatu în Bacovină, de unde strabato candu în Moldova, candu în Maramuresiu, cumu strabatea odinioară Radu-Vităzulu și Protea, era în Muntenia Jisulu, Tânsula s. a. Bacovină era pona acile cunoscute și laudata că provincie că mai paciuă și liniștită din imperiu. Cumu se poate, că și po acolo se se afle imitatori de ai lui Róza Sándor și ai celorlalți 1200 de banditi, abandonati de comitele Ráday în casemattele fortăreței dela Segediun? Administratorul actualu al Bacovinii este unul br. Pino, despre care „Osten” scrie, că ar' fi ceea ce dicu romani „Secatura de omu.” Ministerul se'i de drăguțu de acolo, precum dete Sultanul mai deunadi tiranul Mustafa Assimpasia din Bosniă, și se pună în locu' unu alto pasu mai humano.

Proceseniu înresialul Bazalne REPORTULU

dli Generalu de Revière.

PARTEA A DOUA.

Perioda blocadei pana la 7 Octubre.

Au 3-lea capitolu vorbesce de scirea despre evenimentele dela Sedanu, sosirea armatei, de revoluțione din 4 Septembre și de acces, cumu a adus maresialul pe noii guvern alu sperarei naționale la cunoștința armatei. Maresialul a primit scirea despre catastrofă dela Sedanu în 4 Septembre prin maiorul Samoelo, care fă trimisă că parlamentarii în taberă prusiana spre a trată despre înșimbilu vulnerabilitorii și care astă delu siefulu statului maior alu gener. Manteufel, capitulatura dela Sedanu și captivitatea imperatului. În 10 Septembre aduse capitanoi Leyoundre, care se deduse în schimbă cu unu prizonier prusian, maresialul scirea despre revoluțione din Parisu și despre instalarea unui nou guvern sub presidiul generalului Trochu. Dupa ce se adeverira și din alte parti raportele aceste, le făcu cunoscutu Bazaine în 12 Sept. generalilor și armatei sale; elu dise: acum' trebuie să ne marginiuu la mici operațiuni militare, la care se ia inițiativă comandanții corporilor de armata, și se așteptau ordinile armatorie ale „governului.” Bazaine întrebă fără de judele investigatori, ca pe care guvern la înteleseu aci, a respondu: „Dées amu diu guverou, atunci amu înteleseu pe acela alu sperarii naționale.” Totu în 12 unu secretarul alu ambasadei d. Debains, care pan'aci a fostu atâtă statul maior generalu din Metiu, judecandu, că servitile sale voru potă fi mai bine întrebuită în alta parte, de cău în Metiu, cără și primă dela maresialul autorizațiunea de a trece sub unu nume falsu prusian, elu fă iose prioso și trimisă la Ars, unde petrecu totă diea cu ofițeri germani (besseli) așteptându decisiunea princ. Fridericu Carolu. Acești ofițeri îndepinsu situaționea Franciei că una cău se potă de tristă și iau comunicatu căte-va diurnală germane, și nouătate prematură despre caderea Strasbourgului. Pe baza acestor comunicari a făcutu Debasius maresialul, după ce -lu trimisera prusii în deretă la Metiu, unu reportu confidentialu, în care

rezumandu cele audite și citite, depinsa situaționea militară și politica a Franciei cu colorile cele mai negre. Rătăcuse și reglementele militari și impuneau lui Bazaine datoria de a tine absolut secretu unu documentu de natură acăstă. Decretul din 1863 cere formalu acăstă. Cu totă asta înse maresialul, iudata ce a primito reportul lui Debais, prescrise de a se tramite imediat că o copia comandanților corporilor de armata, o copia a unui documentu redigat nominal si numai din istoriul de sciri venite dela inimicu. Debais aduse dela prusii nouătatea caderii Strasbourgului. În adeveru înse acăstă fortăreță încă nu capitolase. Maresialul anunță însuși, în modu prematuru, capitolatiunea Strasbourgului nu numai sieflor, ci întregii armate, spre cea mai mare neodihinire și descurajare a ei. În 13 Sept. Bazaine a vizitatu arănt-posturile; ajungându la fortul Saint-Privat, de aci fă accompagnat de ouă ofițeru superior alu gardei, pe care paua acumu ou-lu veduse înca nici-oata: cu totă acestea îi confiava cungetările sale: „Partea e pentru astă-dată perdută — i dice maresialul; — trebuie se facemu pace, spre a ne reculege și a potă reincepe în doi ani.” Vorbindu apoi despre artileria inimică, descrie superioritatea acesteia și dice, că Metiu va fi în curundu atacat și ca suntu fără de temutu armării noui bombardamente în o cetate că Metiu, care dejă plus de vulnerati, ar' trebuu se devine o a deveru Necropole. În diu' următoare 14 primi maresialul dela brigadierul Peuntier, care escapse din Sedan și strabatuse pana în Metiu, mai multe diurnale nouă francese, și o copia a circulăriului oficialu Iules Favre, scrisă de moșu primarelui Ars d. André. Circulăriul dice: Parisulu se poate ieși înca 3 luni. Guvernul colu nou se prepara a porta resbele pana la ultim' picătura de sange s. a. Aceste sciri de resolutioni ale nouui guvern le comunica în 16 gen. Cofnăriile diurnalelor din Metiu. Totu în 16 vedindu maresialul că nu-i mai e cu putință a tacă facia de armata, publică unu ordinu generalu, în care anunță compuneră nouui guvern și finește: „Generali, ofițeri și soldați al armatei Rinului! Obligațiile noastre militare catra patria în periculu remain totu aceleasi. Se continuam dăr' a o servit eu totu acelasi devotamentu și cu totu aceeași energie. Sunu conștios că moral'a nostra, despre care a-ti data dejă statele probe, va ramănu la înaltimes circumstațiilor și ca veti castiga nouă titluri pentru recunoașteri și admiratiea Franciei.” Reportul dice, că caracterul generalu alu acestei proclamatii este o recunoaștere a faptelor complice, și că nu se poate vedea în treia apariția unei protestații. Immediat după 16 maresialul face a se suprime totă pajurele și emblemele imperialei și a se sterge totă titlurile de numiri, cari aduceau în memoria guvernului imperatiei. Totă aceste acte indică o recunoaștere a nouui guvern din partea lui Bazaine. Maresialul înse a protestat în interrogatoriu contra acestei concluziuni, dicindu, că dencsu a considerat guvernul aperarii naționale noual că pe o potere executiva spre organizațione rezistenții tierii, dăr' nici-decumu nu la considerat de unu guvern politicu, fiind că guvernul regeației (im. Eugeniei) există încă după dreptu, în sensulu constituționalu din 1870. Această declaratiune dice reportul, sta în opozițione formală cu actele complinute de către Bazaine. Asia comunica maresialul în 12 Sept. generalilor, în consiliu, nouătatea despre caderea imperatiei; în 16 a anotătui armatei formațiunea guvernului aperarii naționale; în consecință nu se poate dăr' admite că ar' fi existato pentru deosebul unu dobitu asupra autenticitatii faptelor, cari les notificatu în modu atatu de formulu. Iutra aceea, totu în 16, căre Bazaine sciri nouă, și la cincă s'adresă elu pentru acestei. În generalul înimicu, principale Fridericu Carolu.

Următorul capitolu trată despre corespondență intre Bazaine și Fridericu Carolu. Maresialul cere „cu franchetă” dela principale Fridericu Carolu într'o scrisore adresată acestuia sciri nouă, după cumu însuși marturisescu, cu scopu de a se convinge, căc suntu adeverate sciri primele despre proclamatia republicei, fiind că înca nu primise nici o confirmatione oficială despre instalatiunea nouei poteri executive, și fiind că cunoștința acelora evenimente ar' fi produsă o rea impresiune asupra armatei și se credea că totul este numai una manevră a inimicului, spre a influența asupra moralei armatei.

Asia dăr', dice reportul, în momentul în

